

NOTAT

OPPDRAG	Søderlundmyra, Mo i Rana	DOKUMENTKODE	10205491-RIGm-NOT-001
EMNE	Miljøgeologisk vurdering	TILGJENGELIGHET	Åpen
OPPDRAGSGIVER	Vika Eiendom AS	OPPDRAGSLEDER	Roger Kristoffersen
KONTAKTPERSON	Eivind Gullvik	SAKSBEHANDLER	Anne-Britt Haakseth
KOPI		ANSVARLIG ENHET	10234012 Miljøgeologi Midt

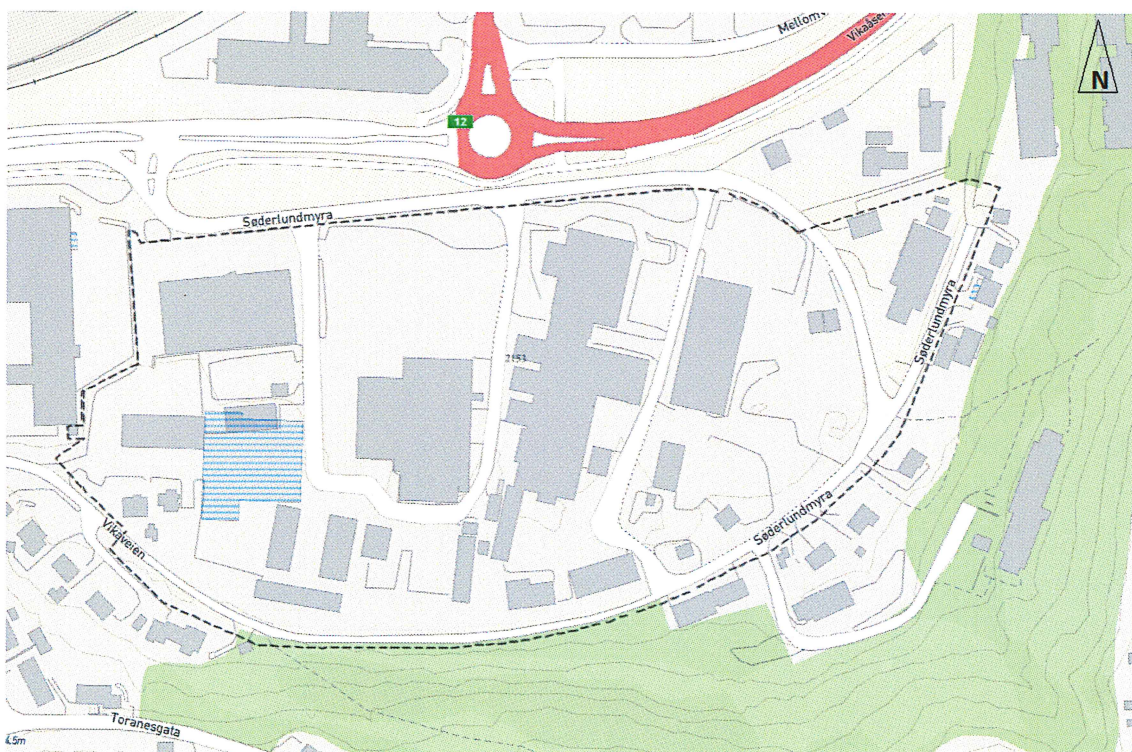
1 Innledning

1.1 Bakgrunn

I forbindelse med planlagt omregulering av området Søderlundmyra i Mo i Rana, Rana kommune, er Multiconsult engasjert til å utrede deltema forurenset grunn. Oppdragsgiver er Vika Eiendom AS.

1.2 Planområdet

Planområdet (Plan ID 2153) er vist med stiplet omriss i Figur 1. Arealet av området er i overkant av 60 000 m², og er i dag regulert til næringsformål.

Figur 1: Planområdet markert med stiplet linje. Kilde: kommunekart.com

Eiendommene som er berørt av planforslaget er følgende: gnr. 20, bnr. 280, 367, 441, 482, 493, 505, 511, 747, 748, 1221, og deler av gnr./bnr. 20/65 i Rana kommune.

00	22.06.2018				
REV.	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	KONTROLLERT AV	GODKJENT AV
			Anne-Britt Haakseth	Stine L. Frøland	Erling K. Ytterås

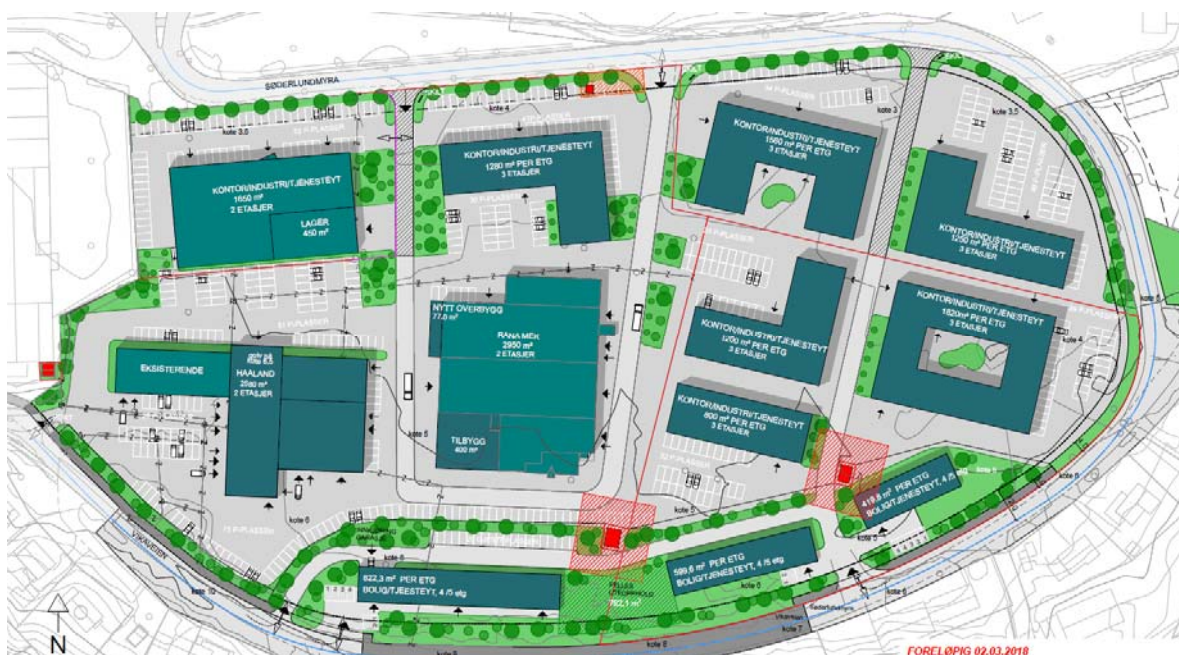
Området ligger mellom kote +3,5 og +7. Området er i dag opparbeidet med bygninger, parkering, kjørearealer og noe grøntareal. Ubebygde arealer er hovedsakelig gruslagt eller asfaltert, men stedvis er det også vegetasjon på området.

Virksomheter på området i dag er blant annet lager, mekaniske verksteder, lagring av impregnert trevirke og byggevarerhus. Deler av eksisterende bygningsmasse skal rives og erstattes med nye bygninger.

Flyfoto av området fra 2016 er vist i Figur 2, med ulike virksomheter markert. Utsnitt fra foreløpig situasjonsplan for planlagt utbygging er vist i Figur 3.

Figur 2: Flyfoto av planområdet fra 2016 med plassering av noen virksomheter markert. Rødt omriss markerer planområdet omtrentlig. Kilde: Norge i bilder.

Figur 3: Utsnitt fra foreløpig situasjonsplan for regulering av planområdet (2. mars 2018). Tegningen viser planlagt bygningsmasse. Kilde: Norconsult AS, tegningsnummer A10-00-01.

Planområdet ligger på et område som delvis er utfyllt på tidligere sjøbunn. Løsmassekart fra NGU over planområdet er vist i Figur 4.

Figur 4: Utsnitt fra løsmassekart fra NGU (Norges geologiske undersøkelse). Planområdet ligger innenfor rød ring. Kilde: NGU.

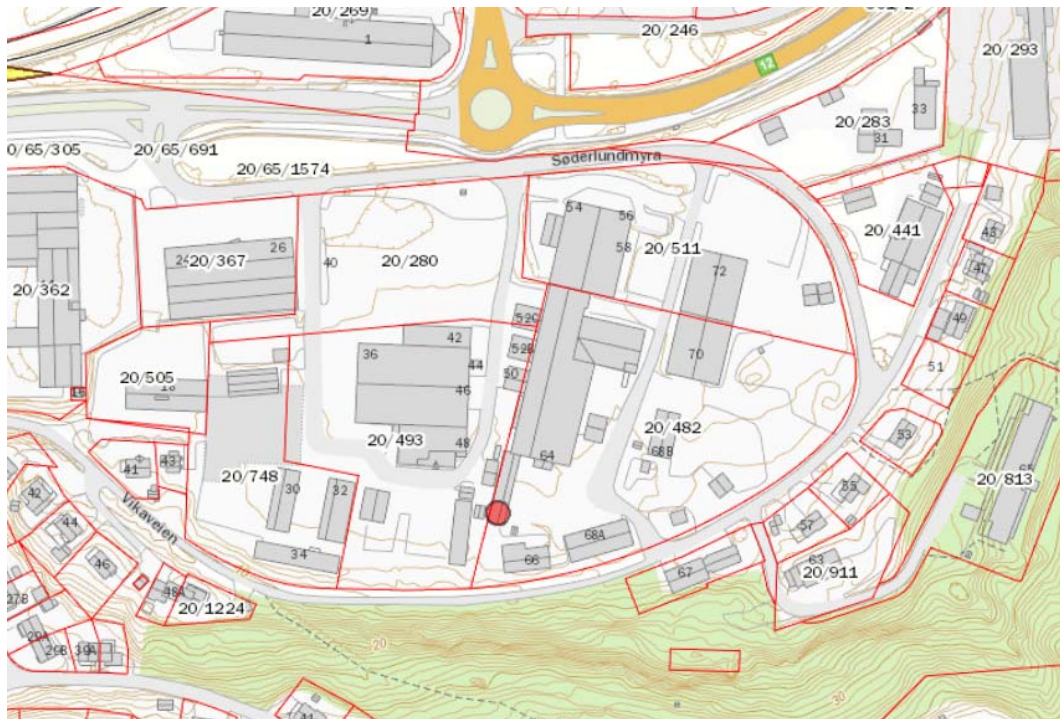
1.3 Regelverk

Forurensningsforskriftens kapittel 2, «Opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider», angir i § 2-4 at «Tiltakshaver skal vurdere om det er forurenset grunn i området der et terrenginngrep er planlagt gjennomført. Dersom det er grunn til å tro at det er forurenset grunn i området, skal tiltakshaver sørge for at det blir utført nødvendige undersøkelser (...)».

Tiltakshaver har følgelig ansvar for i første omgang å avklare om det er «grunn til å tro» at området er forurenset, og dernest utføre fysiske undersøkelser for å avklare dette.

1.4 Grunnforurensningsdatabasen

Miljødirektoratet har en egen database for forurenset grunn. Deler av planområdet (gnr./bnr. 20/482, lokalitetsnummer 5570), er registrert med påvirkningsgrad 3 – «Ikke akseptabel forurensning og behov for tiltak», se Figur 5. På eiendommen er det mistanke om forurensning av metallforbindelser i forbindelse med tidligere trykkimpregnering av trevirke på eiendommen.

Figur 5: Utsnitt fra Miljødirektoratets grunnforurensningsdatabase. Kilde: Miljødirektoratets grunnforurensningsdatabase.

2 Historikk

Historiske flyfoto er gjennomgått for å en oversikt over områdets utvikling. Figur 6 til Figur 8 viser flyfoto av Mo i Rana fra ulike årstall, og planområdet er markert med rød ring på alle flyfoto. Utfylling av området pågikk på 1980-tallet.

Figur 6: Flyfoto over koksverket i Mo i Rana fra 1969. Planområdet før utfylling er markert med rød ring. Kilde: Helgeland museum.

Figur 7: Flyfoto tatt 14. juli 1982. Planområdet er markert med rød ring. Kilde: Rana kommune/Fjellanger Widerøe AS.

Figur 8: Flyfoto fra 1987. Planområdet er markert med rød ring. Kilde: Rana kommune/Fjellanger Widerøe AS.

I følge opplysninger fra Kristian Hiller (daglig leder hos Bygger'n K.J. Karlsen AS), var det trykkimpregneringsverk på eiendommen med gnr./bnr. 20/482 på 1970-1980-tallet. I dag lagres impregnert trevirke på eiendommen, både utendørs og innendørs.

Det har tidligere vært sagbruk og høvleri på området, og deler av området er oppfylt med avfallsmasser fra sagbruket.

3 Vurdering av forurensningssituasjonen

3.1 Oversikt over eksisterende oljetanker

I følge opplysninger fra Brann- og redningstjenesten i Rana kommune er det ikke registrert noen oljetanker innenfor planområdet. Det er heller ikke markert noen oljetanker i Miljødirektoratets grunnforurensningsdatabase. Det kan likevel ikke utelukkes at det ligger noen oljetanker eller oljeutskillere på noen av de aktuelle eiendommene. Det er risiko for oljeforurensede masser i forbindelse med slike installasjoner.

3.2 Eksisterende forhold

Planområdet er utfyllt med fyllmasser over original sjøbunn. I henhold til opplysninger fra Hilde Sofie Hansen ved avdeling Miljø og landbruk i Rana kommune er fyllmassene på planområdet i hovedsak avfallsmasser fra koksverket, med steinmasser fra Rana Gruber i topplaget. Avfallsmasser fra koksverk kan ha forhøyede nivåer av PAH og enkelte tungmetaller (kobber og arsen).

Iht. opplysninger fra daglig leder i Byggern K.J. Kalsen AS, er deler av planområdet fylt opp med avfallsmasser fra tidligere sagbruk og høvleri som har vært på eiendommen. Det har også tidligere vært et trykkimpregneringsverk på eiendommen. Mulige forurensninger som kan knyttes til treimpregneringsverk er blant annet arsen, tinn, kobber, krom, kreosot, PAH og oljeforbindelser.

I forbindelse med et byggevarehus på området lagres trevirke utendørs. Impregnert trevirke inneholdt tidligere CCA (kobber, krom og arsen), og det kan derfor ikke utelukkes forhøyede nivåer av krom, kobber og arsen i grunnen ved slike lagringsområder.

På planområdet er det også mekaniske verksted, og denne type virksomhet kan blant annet føre til forurensning av oljeforbindelser, tungmetaller (sink, bly, kadmium, kobber og kvikksølv), PAH, klorerte og ikke-klorerte løsemidler i grunnen.

Andre forhold som kan ha forårsaket forurenset grunn kan være overflatesøl av olje og oljeprodukter fra ulike kjøretøy på området.

3.3 Virkninger av planforslaget

Planforslaget innebærer terrenginngrep, med oppgraving og transport av masser ut av prosjektområdet. Slike terrenginngrep kan føre til ukontrollert spredning av forurensning dersom inngrepene gjøres i masser som inneholder forurensning eller avfall. Spredning kan oppstå både lokalt, som følge av mobilisering og utvasking av forurensninger fra massene, og ved at masser graves opp og transporteres bort, ukontrollert.

Hensynet til potensielt forurenset grunn vurderes ivaretatt gjennom å sette inn følgende bestemmelse til reguleringsplanen:

«Før det gis igangsettingstillatelse for grunnarbeider må det utføres undersøkelser som avklarar om grunnen på området inneholder forurensning. I tillegg må det utarbeides en tiltaksplan i tråd med Forurensningsforskriftens kapittel 2. Denne må godkjennes av Rana kommune. Grunnarbeidene må da utføres i tråd med godkjent tiltaksplan.»

4 Kilder

- Miljødirektoratets grunnforurensningsdatabase:
<https://grunnforurensning.miljodirektoratet.no/>
- Norges Geologiske Undersøkelse, <http://geo.ngu.no/kart/losmasse/>
- Helgeland museum
- Rana kommune
 - Hilde Sofie Hansen (miljø og landskap)
 - Bjørn Kvitnes (brann- og redningstjenesten)
- Fjellanger Widerøe AS
- Byggern K.J. Karlsen AS v/ Kristian Hiller (daglig leder)
- Norge i bilder
- Polarsirkelportalen (kommunekart.com)